

MESLEK SEÇİMİ VE TEMEL BİLİMLER

Prof.Dr.M.Ali ALPAR

ODTÜ Fizik Bölümü.

Üniversitelere giriş sınavlarının ikinci aşaması yaklaşıyor. Adaylar girecekleri bölümler ve ilerdeki meslekleri için tercihlerini yapıyorlar. Bu yazı, gençlerin temel bilimleri seçmekle ilgili olası sorunları ele alacak.

İlk önce kişi, herhangi bir mesleği sırf para kazanmak ve rahat yaşamak için mi seçecek, yoksa belli bir konuda bir merakı, özel bir yeteneği, hayata yapmak istediği bir şey var mı, bunun bir değerlendirmesini yapmalı. İlk tercih elbette kinanacak bir şey değil, ikinciye yönelecekse, yine hangi meslek olursa olsun ekonomik güvencenizi de düşünmeniz gerekir. Bilim, dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de genel olarak kişiyi zengin etmez. Mütevazı bir ekonomik güvence verir; bunun yanında sevdiğiniz bir işi yapmak imkânı verir. Burada iyi tartışılması gereken şey, bütün hayatınızı geçirmek istediğiniz, zevk aldığınız, yeteneğiniz olduğunu gördüğünüz, kendinize güvendiğiniz, iddialı olduğunuz bir konu var mı? Eğer varsa bunu seçin. Fiziğe ilgi duyuyorsunuz, matematiği seviyorsunuz, yeteneğiniz var; o zaman bu konularda araştırma yapmayı meslek olarak düşünün. El yatkınlığınız var, kendi kendinize elektronik veya kimyayla ilgileniyorsunuz, deneysel bilimleri düşünün. Bu tür eğilimleriniz var ama uygulama ve teknik sizi ilgilendiriyor, o zaman mühendis olmaya çalışın. Tersine olarak diyelim ki, makinelere hiç ilgi duymuyorsunuz ama, iyi bir öğrencisiniz, puanınız makine mühendisliğini tutacak ve bu da size prestij sağlayacak. O zaman çevrenizin tercihlerinden farklı olarak sizin bir tercihiniz var mı? Bu soruyu sorun kendinize.

Temel bilimsel araştırma, meraklı kişi için çok tatmin edici, zevkli bir uğraştır. Ama kolay öğrenilen ve ilhamla, şansla gelen bir buluşlar dizisi değildir. Araştırma sürecinde zevkli işlerin yanı sıra rutin çalışmalar da yaparsınız. Hedeflerinizi, yöntemlerinizi kendiniz seçer, bir de başka araştırmacılarla etkileşirsiniz. Düşünceye dayanan, yaratıcılığı ve özgürlüğü olan, ama çok çalışma isteyen bir iştir. Bunun için de gereken eğitimi ve disiplini üniversitede kazanmak gerekir. Bir bilim dalına merakınız varsa, onun eğitimini görmelisiniz. Amatör olarak bilim yapmak ancak belli konularda ve bir yere kadar mümkündür.

Akademik hayatın tümü gibi temel bilimlerde araştırma da kişiyi pratik ve toplumsal sorunlardan bir ölçüde uzak tutar. Araştırmanın konusu uygulamalı olsa da aklınızı ve zamanınızı o konu aldığı için bu böyledir. Ama filmlerdeki bilim adamı tipi gibi eksantrik, başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen bir bi-

lim adamı tipi düşünmemeli. Bütün mesleklerdeki gibi bilimde de tek bir insan tipi yoktur; çok değişik kişilikte bilim adamlarına rastlarsınız. Bilim bir merak konusu olduğundan, bilim adamlarının başka konulara da yönelen genel bir entelektüel merakları vardır.

Bilim uluslararası bir uğraştır. Aktif bir bilim adamının genellikle başka ülkelerle temasları olur. Zaman zaman bilimsel toplantılar için, ders vermek veya araştırma yapmak için bilim adamları başka ülkelere giderler.

Temel bilimsel araştırmalar Türkiye'de de yapılıyor. Her disiplinde uluslararası düzeyde araştırmacılarımız var. Ülkemizde araştırmacı sayısı az, araştırma tam olarak kurumlaşmış değil. Ama "bu işi Türkiye'de yapamam," veya "Türkiye'de iyi bir temel bilim eğitimi alamam," veya "burada aldığım eğitimle ileri ülkelerde araştırma imkânı bulamam" gibi korkular geçerli değil. Hangi konuda nerede iyi bir eğitim alabileceğinizi soruşturun. Temel bilimlere gelecek iyi ve hevesli bir öğrenci iseniz, üniversitelerimizdeki temel bilim bölümlerinin sizinle özel olarak ilgileneneğinden şüpheleniz olmasın.

Ülkemizde giriş puanları temel bilim bölümleri için özellikle düşüktür. Temel bilimi gerçekten istiyorsanız, bu bölümlere yüksek puanla girmeye bakın. Her yıl temel bilimlere bu şekilde seçerek gelen öğrenciler, sonra bu ülkenin seçkin bilim adamları oluyorlar. Aksi halde giriş puanları düşük de olsa bu bölümlerde eğitimin zor olduğunu da bilmek gerek.

Temel bilim hem teknoloji açısından hem de kültür açısından çağdaş uygarlığın vazgeçilmez bir parçasıdır. Gelişmiş tüm ülkelerde temel bilim var. Ülkemiz de hızlı bir değişim süreci içinde. Bunun bir parçası olarak temel bilimlerde de bir gelişme olmalı. Bu konuda TÜBİTAK temel bilimlere yüksek puanla giren öğrencilere burs verilmesinden araştırmacılar için yeni malî kaynaklara değin bir dizi yeni politika izlemeye başladı. Bu yıldan itibaren bu olumlu gelişmelerin sürmesi bekleniyor. İlerde çağdaş bir fen eğitimine duyulan gereksinimin de somut bir talebe dönüşmesi ve temel bilim bölümlerinin öğretmen yetiştirme işlevleriyle de tercih konusu olmaları gerekir.

Temel bilimlere ilgi duyan gençler bu ilgilerini bir meslek olarak düşünebilirler. Toplum olarak da "bu işler çok güzel ama biz yapamayız, bizde olmaz" kompleksinden araştırmacı sayısı arttıkça sınırlanacaktır. □

HEEY... GENCLER J. Kart sizin için

Gençler... Şimdi J. Kart* var.
J. Kart değişik, özgür, kıpır kıpır.
Tasarımıyla genç... Kullanımıyla genç.
J. Kart yalnızca sizin.
Bankanızdan özgürce hizmet alabilmeniz için.
Haftanın her günü, günün her saati...
J. Kart sahiplerinin bir de dergileri var : Akgenç.
Akgenç müzikle, modayla, sanatla dopdolu.

Haydi gençler, gelin Akbank'a.
Size J. Kart yakıştır.

AKBANK
"Güveninizin Eseri"

*J. Kart 14 yaş ve üstü gençler içindir.

 AkMatik